

نگاهی به مسئله لذت در آینه آیات قرآن

سید ابراهیم مرتضوی

علی رجب زاده

www.ketab.ir

بهار ۱۳۹۹

سرشناسه	:	مرتضوی، سیدابراهیم، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	نگاهی به مسئله لذت در آینه آیات قرآن / سیدابراهیم مرتضوی، علی رجب‌زاده.
مشخصات نشر	:	اراک: جهاد دانشگاهی، واحد استان مرکزی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۹۲۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	لذت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	:	Pleasure -- Qur'anic teaching
موضوع	:	لذت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Pleasure -- Religious aspects -- Islam
شناسه افزوده	:	رجب زاده، علی، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	:	جهاد دانشگاهی، واحد استان مرکزی
شناسه افزوده	:	Ostan Makazi BranchJahade Daneshg
رده بندی کنگره	:	B. ۱۰۰
رده بندی دیویی	:	۹۷/۱۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۱۳۱۰۶۰
تاریخ درخواست	:	۱۳۹۹/۰۲/۰۸
کد پیگیری	:	۶۱۳۶۸۶۸

نگاهی به مسئله لذت در آینه آیات قرآن

سید ابراهیم مرتضوی، علی رجب‌زاده

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی / واحد استان مرکزی

چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰

صفحه آرایشی: فرزانه شامحمدی

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

۱- اراک- میدان شریعتی- دانشگاه اراک- کتاب فروشی جهاد دانشگاهی، تلفن: ۰۸۶-۳۲۷۸۹۶۹۰

۲- تهران خ انقلاب بین فلسطین و چهارراه ولیعصر جنب مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران

تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵-۶

پایگاه اطلاع رسانی: www.isba.ir

پست الکترونیک: jahad.farhangi@yahoo.com

فروشگاه اینترنتی: www.jdbookfair.com

یا لطیف

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، پژوهشی و فرهنگی طبق مأموریت لحاظ شده در اساسنامه جهاد دانشگاهی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم. گسترده‌گی ابزار ارتباطی و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هرروز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. گرچه این تحولات، حوزه نشر را نیز دستخوش تحول نموده و تنوع خاصی در شیوه‌های مطالعه ایجاد کرده است اما کتاب به عنوان قدیمی‌ترین و دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، هنوز جایگاه خود را دارد. انتشارات جهاد دانشگاهی استان مرکزی در این باور است که از مهمترین حرکت‌ها در راه بهبود ساختارهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور، دستیابی به تازه‌های دانش و نشر یافته‌های مفید پژوهشگران است. بدین منظور سعی وافر دارد تا در این زمینه فعالیت‌های مؤثرتری را در تولید محتوا، ترویج فرهنگ کتابخوانی، خدمات نشر و توزیع کتاب دنبال نماید. در این راستا از رهنمود مخاطبان و خوانندگان فرهیخته‌ای که می‌توانند ما را در ارتقای سطح کیفی و کمّی این یاری نمایند مشتاقانه استقبال می‌نماییم. امید است این دستاورد علمی و فرهنگی مورد بهره‌برداری دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و علاقمندان ارجمند قرار گیرد.

انتشارات جهاد دانشگاهی

استان مرکزی

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۱
فصل اول: مفهوم شناسی لذت و ضرورت آن.....	۱۳
۱-۱. مفهوم شناسی واژه لذت.....	۱۳
۱-۱-۱. معنای لغوی لذت.....	۱۳
۱-۱-۲. واژه لذت در قرآن.....	۱۳
۱-۱-۳. تعریف اصطلاحی لذت.....	۱۴
۱-۱-۴. بررسی و نگان قیاس المعنی با لذت.....	۱۵
۲-۱. ضرورت و نقش «لذت» در وجود انسان.....	۲۱
۱-۲-۱. انگیزه عمل و فعالیت در زندگی جهت بقا.....	۲۱
۲-۲-۱. ترغیب به دین و ارزش های آن.....	۲۳
۳-۲-۱. آزمایش بشر.....	۲۴
فصل دوم: اقسام و ابعاد لذت در قرآن.....	۲۷
۱-۲. اقسام لذت در قرآن.....	۲۷
۱-۲-۱. لذات دنیوی.....	۲۷
۱-۲-۱-۱. لذات جسمی دنیوی.....	۲۷
۱-۲-۱-۱-۲. خوراکی ها و نوشیدنی ها.....	۲۸
۱-۲-۱-۱-۲. لذت جنسی.....	۲۹
۱-۲-۱-۱-۳. کسب ثروت و اشتغال به فرزند.....	۲۹
۱-۲-۱-۱-۴. بهره مندی از انواع مساکن و پوشیدنی ها.....	۳۰
۱-۲-۱-۱-۵. لذت بهره مندی از مرکب.....	۳۱
۲-۲-۱. لذات روحی دنیوی.....	۳۱

- ۳۲..... ۱-۲-۱-۱-۲. زینت و جمال
- ۳۳..... ۲-۲-۱-۱-۲. زهد
- ۳۳..... ۳-۲-۱-۱-۲. یقین
- ۳۴..... ۴-۲-۱-۱-۲. ایمان
- ۳۴..... ۵-۲-۱-۱-۲. عبادت
- ۳۴..... ۲-۱-۲. لذت اخروی
- ۳۶..... ۱-۲-۱-۲. لذت های جسمانی اخروی
- ۳۶..... ۱-۱-۲-۱-۲. خوراکی ها و نوشیدنی ها
- ۳۷..... ۲-۱-۱-۱-۲. لذت جنسی
- ۳۹..... ۳-۱-۱-۱-۲. بهره مندی از پوشیدنی ها و مساکن
- ۴۰..... ۲-۲-۱-۲. لذت های روحانی
- ۴۰..... ۱-۲-۲-۱-۲. همنشینی پدران و فرزندان و همسران
- ۴۱..... ۲-۲-۲-۱-۲. همنشینی با دوستان و صالحین
- ۴۲..... ۳-۲-۲-۱-۲. لذت جمال و زینت
- ۴۳..... ۴-۲-۲-۱-۲. خلود در بهشت
- ۴۳..... ۵-۲-۲-۱-۲. مورد تکریم واقع شدن
- ۴۴..... ۶-۲-۲-۱-۲. پاک گشتن از رذائل اخلاقی
- ۴۴..... ۷-۲-۲-۱-۲. برخورداری از امنیت و سلامت
- ۴۴..... ۸-۲-۲-۱-۲. لذت بهره مندی از آسایش
- ۴۵..... ۹-۲-۲-۱-۲. لذت درک مغفرت و فضل پروردگار
- ۴۵..... ۱۰-۲-۲-۱-۲. لذت قرب الهی
- ۴۵..... ۱۱-۲-۲-۱-۲. رضوان
- ۴۷..... ۲-۲-۲. ابعاد لذت در قرآن
- ۴۷..... ۱-۲-۲. لذت طلبی مطلوب

- ۵۰..... لذت طلبی نامطلوب ۲-۲-۲
- ۵۱..... دلبستگی به لذائد دنیوی ۱-۲-۲-۲
- ۵۳..... هدف واقع شدن لذایذ جسمانی ۲-۲-۲-۲
- ۵۶..... راضی شدن به لذات دنیا ۳-۲-۲-۲
- ۵۷..... ارزشمند واقع شدن لذات جسمانی ۴-۲-۲-۲
- ۵۹..... تفاخر و تکاثر به لذات ۵-۲-۲-۲
- ۶۰..... شادمانی به لذات ۶-۲-۲-۲
- ۶۱..... غرق شدن در لذائد و غلبه آنها بر انسان ۷-۲-۲-۲
- ۶۲..... زیان آر بودن ۸-۲-۲-۲
- ۶۲..... لذت طلبی - بهره با لذت طلبی ۹-۲-۲-۲
- ۶۴..... عدم شکرگزاری - بهره مند از لذات ۱۰-۲-۲-۲
- ۶۷..... فصل سوم: ویژگی های لذائد دنیوی و علل دلبستگی به لذات جسمی و دنیوی ۶۷
- ۶۷..... ۱-۳- ویژگی های لذائد دنیوی ۶۷
- ۶۷..... ۱-۱-۳- بازپچه بودن لذائد دنیوی ۶۷
- ۶۸..... ۲-۱-۳- فریبنده بودن لذائد دنیوی ۶۸
- ۷۰..... ۳-۱-۳- بی ثبات بودن لذائد دنیوی ۷۰
- ۷۲..... ۴-۱-۳- ناچیز و اندک بودن لذائد دنیوی ۷۲
- ۷۳..... ۵-۱-۳- زودگذر بودن لذات دنیوی ۷۳
- ۷۳..... ۶-۱-۳- به همراه داشتن تبعات و عواقب ناگوار ۷۳
- ۷۴..... ۷-۱-۳- به همراه داشتن ملال و دلزدگی ۷۴
- ۷۴..... ۲-۳- علل دلبستگی به لذات جسمی و دنیوی ۷۴
- ۷۵..... ۱-۲-۳- کفر ورزی و کفر گرایی ۷۵
- ۷۶..... ۲-۲-۳- ضعف معرفت و ایمان به آخرت ۷۶
- ۷۶..... ۳-۲-۳- ارتکاب جرائم و ترک دستورات پیامبران ۷۶

- ۴-۲-۳. حب لذائذ حاضر و دور پنداشتن لذات آخرت..... ۷۷
- ۵-۲-۳. انس بیشتر با لذائذ جسمانی..... ۷۷
- فصل چهارم: راهکارهای قرآن برای برون رفت از دلبستگی به لذات دنیوی و گرایش به لذات برتر..... ۷۹
- ۱-۴. راهکارهای قرآنی در رهایی انسان از دلبستگی به لذات دنیوی..... ۷۹
- ۱-۱-۴. توجه دادن به ویژگی های زبان بار لذائذ دنیوی..... ۷۹
- ۲-۱-۴. ایجاد شوق بهشت و ترس از آتش..... ۷۹
- ۱-۴-۱. یاد مرگ..... ۸۰
- ۴-۱-۴. یاد گذشتگان و سرانجام آنها..... ۸۱
- ۵-۱-۴. رهد..... ۸۱
- ۲-۴. راهکارهای بین دوام و لذت دادن انسان به سوی لذات برتر..... ۸۲
- ۲-۲-۴. تعیین ملاک ارزش گذار، لذات..... ۸۳
- ۱-۲-۲-۴. دوام..... ۸۳
- ۱-۱-۲-۲-۴. دوام شی لذت..... ۸۳
- ۲-۱-۲-۲-۴. عدم گسستگی در لذات..... ۸۵
- ۳-۱-۲-۲-۴. خلود بهشتیان در لذات..... ۸۶
- ۲-۲-۲-۴. پاک و خالص بودن..... ۸۸
- ۳-۲-۲-۴. تنوع و فراوانی..... ۹۰
- ۴-۲-۲-۴. دسترسی آسان..... ۹۲
- ۳-۲-۴. اشاره به برتری لذات روحی بر لذات جسمی دنیا..... ۹۴
- ۴-۲-۴. توجه دادن به سوی لذات اخروی..... ۹۴
- ۵-۲-۴. اشاره به برتری لذات اخروی بر لذات دنیوی..... ۹۶
- ۶-۲-۴. اشاره به برتری لذات روحانی بر لذات جسمانی آخرت..... ۹۸
- ۷-۲-۴. توصیف لذات برتر..... ۹۹

- ۸-۲-۴. توصیه به رنج پذیری در مسیر رسیدن به لذت های برتر..... ۱۰۱
- فهرست منابع..... ۱۰۳
- کتاب ها..... ۱۰۳
- مقالات..... ۱۱۰

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از تمایلات آدمی، گرایش به لذت است؛ که به عنوان امری مثبت، خوش آیند و ارزشمند در وجود او جلوه می‌کند. لذت، امری نسبی است و نیز گونه‌های مختلفی دارد و آن را می‌توان از منظر و زوایای گوناگون علمی، دینی، تجربی و ... بازکاوی کرد. آنچه، این نگاشته در صدد آن است، واکاوی لذت از منظر دینی و نگاه قرآنی است. گام‌های بازکاوی این مسئله در: "توضیح مفهوم لذت از نگاه قرآن"، "اصل مسئله لذت و لذت‌طلبی و گونه‌های آن" و "بیان راهکارهایی برای سوق دادن انسان به لذات برتر" سامان یافته است.